

SMOLIKI NIEEUROPEJSKIE

(gatunki kwarantannowe: *Pissodes cibriani*, *P. fasciatus*,
P.nemorensis, *P.nitidus*, *P.punctatus*, *P.strobi*,
P.terminalis, *P.yunnanensis* i *P.zitacuarensis*)

SZKODNIKI PODLEGAJĄCE OBOWIĄZKOWI ZWALCZANIA

Chrzęszcz *Pissodes nemorensis* (po lewej, fot. Gerald J. Lenhard, Louisiana State University, USA, fot. 0795088, Forestry images) chodnik larwalny wraz z kolebką poczwarkową tego gatunku (po prawej, fot. Lacy L. Hyche, Auburn University USA, nr 0795088, Forestry Images).

Larwa *Pissodes strobi* w żerowisku (po lewej, Lorraine Graney, Barlett Tree Experts, USA nr 5431710, Forestry Images), zamieranie wierzchołkowej części świerka *Picea engelmannii* w wyniku porażenia przez *Pissodes strobi* (po prawej fot. Scott Tunno, USDA Forestry Service, USA, nr UGA1241513, Forestry Images).

Ulotka nie jest przeznaczona do wykorzystania w celach komercyjnych.

Zasięg występowania i opis agrofagów

Rozmieszczenie geograficzne poszczególnych gatunków kwarantannowych jest następujące:

P.cibriani – Meksyk; *P. fasciatus* – Kanada i USA; *P.nemorensis* – Kanada, USA, Japonia i azjatycka część Rosji; *P.nitidus* – Chiny, Japonia i azjatycka część Rosji; *P.punctatus* – Chiny; *P.strobi* – Kanada i USA; *P.terminalis* – Kanada i USA; *P.yunnanensis* – Chiny; *P.zitacuarensis* – Meksyk.

Są to chrząszcze z rodziny ryjkowcowatych (Curculionidae). Postaci dorosłe o długości 5-12 mm, z dobrze rozwiniętym ryjkiem, w połowie którego znajdują się czułki. Zabarwienie, zależy od gatunku, zwykle brązowe lub czarne, z jaśniejszymi plamkami lub smugami z łusek. Larwy beznogie, łukowato zgięte, białawe z ciemną głową, długości 6-18 mm - w zależności od gatunku.

Rośliny żywicielskie

Drzewa iglaste (Coniferales). Żywicielami poszczególnych gatunków są: *P.cibriani* – sosny (*Pinus* spp.); *P.fasciatus* – jedlice (*Pseudotsuga* spp.); *P.nemorensis* – cedry (*Cedrus* spp.) i świerki (*Picea* spp.); *P.nitidus* – sosny (*Pinus* spp.); *P.punctatus* – sosny (*Pinus* spp.); *P.strobi* – świerki (*Picea* spp.) i jedlica zielona (*Pseudotsuga menziesii*); *P.terminalis* – sosny (*Pinus* spp.); *P.yunnanensis* – sosny (*Pinus* spp.); *P.zitacuarensis* – sosny (*Pinus* spp.).

Objawy występowania i szkodliwość

Występowanie licznych, drobnych zranień na strzałkach i bocznych pędach (towarzyszą im krople zaschniętej żywicy), powstałych w trakcie żeru uzupełniającego chrząszczy, w wyniku czego porażone pędy mogą obumierać. Występowanie pod korą gałęzi i pni drzew larw, które drążą węzowate, nieregularne chodniki wzdłuż gałęzi, pnia, a nawet dochodzące do szyi korzeniowej, długości do 20 cm, o szerokości ulegającej stopniowemu zwiększeniu. Na końcu chodnika larwalnego, najczęściej w korze lub między nią a drewnem, rzadko zaś bezpośrednio w drewnie, znajduje się kolebka poczwarkowa

otoczona grubymi włórami; w kolebce poczwarkowej znajduje się w biała lub kremowa poczwarka z wyraźnie widocznym ryjkiem. Jeśli są atakowane drzewa w szkółkach i plantacjach choinek bożonarodzeniowych, często obserwuje się zwisanie i obumieranie gałęzi, począwszy od wierzchołka, wyciek żywicy z porażonych pędów, przedwczesne opadanie igieł, a nawet obumieranie całego drzewa. Niektóre gatunki wywołują znaczne szkody w szkółkach, podczas gdy inne wywołują straty w produkcji drewna. Przykładowo, *P.strobi* wywołuje w USA straty w produkcji drewna sosy *Pinus strobus* dochodzące do 40%.

Sposoby rozprzestrzeniania i przenikania

Chrząszcze mogą rozprzestrzeniać się wykonując przeloty na odległość dochodzącą do 100 km. W trakcie obrotu międzynarodowego szkodnik może być przenoszony z materiałem szkółkarskim, choinkami bożonarodzeniowymi i drewnem drzew iglastych.

Zwalczanie

Do zwalczania szkodnika stosuje się insektycydy, zarówno w szkółkach, na plantacjach choinek bożonarodzeniowych, jak i w drzewostanach. Bardzo istotne jest przeprowadzanie w lasach odpowiednich zabiegów sanitarnych, a także zabiegów pielęgnacyjnych w przypadku zagrożenia lasu przez tego szkodnika. Zabiegi takie wykonywane są w przypadku nasilenia przekraczającego stan równowagi biologicznej, gdy szkodniki mogą stać się przyczyną masowego usychania drzew lub nawet zamierania całych drzewostanów.

Wymagania fitosanitarne

W Polsce obowiązkowi zwalczania podlega dziewięć wymienionych nieeuropejskich gatunków smolików.